

این کتاب به پیشنهاد انجمن کتابخانه‌ها
The Cold War
Brno Publishers
Lucent Books-2002

جنگ سرد

بریتا بجور نلوند

ترجمه مهدی حقیقت خواه

ISBN: 978-964-117-299-8

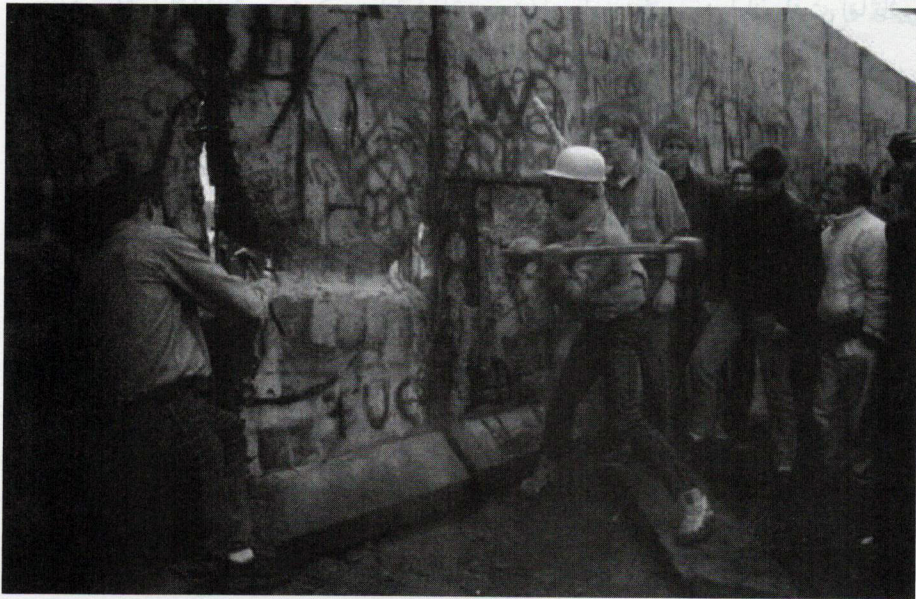
فهرست

۶. رویدادهای مهم در تاریخ جنگ سرد..... ۶
۹. پیشگفتار: جنگ سرد چه بود؟..... ۹
۱. ریشه‌های جنگ سرد..... ۱۱
۲. تنش‌های جنگ سرد اروپا را تقسیم می‌کند..... ۲۹
۳. جنگ سرد به آسیا گسترش می‌یابد..... ۴۵
۴. جنگ سرد در داخل آمریکا..... ۵۹
۵. رهبران جدید جو را آرام می‌کنند..... ۷۳
۶. کابوس‌های جنگ سرد: افزایش تنش‌ها..... ۸۹
۷. تنش‌زدایی و پس از آن..... ۱۰۵
۸. جنگ سرد به پایان می‌رسد..... ۱۲۱
- پیشگفتار: بازاندیشی‌هایی در باره جنگ سرد..... ۱۳۷
- یادداشت‌ها..... ۱۴۱
- برای مطالعه بیشتر..... ۱۴۷
- آثار مرجع..... ۱۴۹
- نمایه..... ۱۵۳

پیشگفتار

جنگ سرد چه بود؟

از پایان جنگ جهانی دوم در سال ۱۹۴۵ تا فروپاشی اتحاد شوروی در اوایل دهه ۱۹۹۰، تنش‌های بین‌المللی جهان را در کشمکش ایدئولوژیک معروف به جنگ سرد فرو برد. جنگ سرد بازتاب اختلاف‌های سیاسی، اقتصادی، نظامی، و فرهنگی بین دو ابرقدرت جهان، یعنی اتحاد شوروی و ایالات متحده بود. نبرد قدرت آن‌ها طی بیش از چهل و پنج سال به سیر رویدادهای جهان شکل داد. این نبرد قدرت بر کشورها در هر گوشه جهان تأثیرات اجتماعی، سیاسی، و اقتصادی بزرگی داشت. هر چند جنگ سرد هیچ‌گاه شکل درگیری مسلحانه مستمر بین ایالات متحده و اتحاد شوروی پیدا نکرد، هر دو از درگیری‌های

دو مرد در حال تخریب دیوار برلین. سقوط دیوار برلین در نوامبر سال ۱۹۸۹ یکی از نشانه‌های پایان جنگ سرد بود.

منطقه‌ای در کره، ویتنام، و افغانستان پشتیبانی و گاه با موفقیت در آن‌ها وارد شدند. ایالات متحده و اتحاد شوروی در این کشورها و نیز دیگر کشورها برای پراکنش دیدگاه‌های سیاسی خود و گسترش حوزه نفوذشان به رقابت پرداختند. افزون بر آن، هر دو کشور در مسابقه تسلیحاتی بی‌سابقه‌ای به تولید و ذخیره‌سازی جنگ‌افزارهای هسته‌ای پرداختند که تمام این سیاره را با خطر انهدام هسته‌ای مواجه کرد.

طی بخش عمده قرن بیستم، به نظر می‌رسید یک «پرده آهنین» جهان را به دو بخش «شرق»، به نمایندگی اتحاد شوروی، و «غرب»، به نمایندگی ایالات متحده، تقسیم کرده است. اما در اواخر دهه ۱۹۸۰، این پرده شروع به بالا رفتن کرد. نیروهای شوروی، که زمانی برای حراست از کمونیسم در کشورهای اروپای شرقی مستقر شده بودند، آماده عقب‌نشینی شدند. در نتیجه، قیام‌های مردمی در گرفت و رهبران احزاب کمونیست برکنار شدند. تظاهرات گسترده در دو سوی دیوار برلین در آلمان، که بیش از ۲۵ سال برلین غربی و شرقی را از هم جدا کرده بود، به ویرانی این دیوار در سال ۱۹۸۹ انجامید. بعداً، در سال ۱۹۹۱ میخائیل گورباچف، رهبر شوروی، فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی را اعلام کرد.

با فروپاشی اتحاد شوروی و سقوط کمونیسم در اروپا، جنگ سرد پایان یافت. اما تأثیر آن تا به امروز نیز احساس می‌شود.

ریشه‌های جنگ سرد

هر چند بسیاری از تاریخدانان جنگ جهانی دوم (۱۹۴۵-۱۹۳۹) را سرآغاز جنگ سرد می‌دانند، تنش‌های بین روسیه و ایالات متحده مدت‌ها پیش از آن آغاز شده بود. چرخش روسیه به کمونیسم در سال ۱۹۱۷ سرآغاز رقابت ایدئولوژیک بین روسیه و آمریکا بود که طی بخش عمده قرن بیستم شدت یافت. تضادهای ایدئولوژیک به سوء تفاهم، بی‌اعتمادی، و ستیزه‌جویی متقابل میدان داد.

ناآرامی در روسیه

در آستانه قرن بیستم، روسیه کشوری پهناور و نظامی‌گرا بود که یک پادشاه دارای قدرت مطلق به نام تزار بر آن فرمان می‌راند. ساختار طبقاتی روسیه طی قرن‌ها شامل یک طبقه اشرافی زمیندار و ثروتمند و یک طبقه دهقان تهیدست وابسته به زمین بود. طبقه متوسط، که به طور سنتی تقریباً وجود نداشت، در دهه‌های ۱۸۸۰ و ۱۸۹۰، از پی صنعتی شدن پُرشتاب، شروع به رشد کرده بود. اما کارگران دستمزد بسیار پایینی داشتند و عمدتاً در فضاهاى به شدت شلوغ و متراکم کار می‌کردند و عمدتاً بی‌سواد بودند.

شرایط سرف‌ها، یا دهقانان، از این هم بدتر بود. حتی پس از قیام‌هایی که تزار را مجبور به انجام اصلاحات ارضی کرد، اکثریت به کمون‌ها، یا کار کشاورزی گروهی، مقید بودند که به تولید کشاورزی سنتی و عقب‌مانده و نظام فئودالی تداوم می‌بخشید. دهقانان فاقد پول، آموزش، و ابتکار برای روزآمد کردن روش‌های کشت و کار خود بودند و اکثراً احساس می‌کردند که با کار روی زمین نمی‌توانند معیشت خود را تأمین کنند. برخی در شهرهای اطراف شغل موقتی می‌یافتند، دیگران با کار توانفرسا روی زمین خود را فرسوده می‌ساختند. اما اکثر دهقانان، هر چقدر هم سخت تلاش می‌کردند از فقر خود بکاهند، در بهبود شرایط خود موفقیت چندانی به دست نمی‌آوردند.